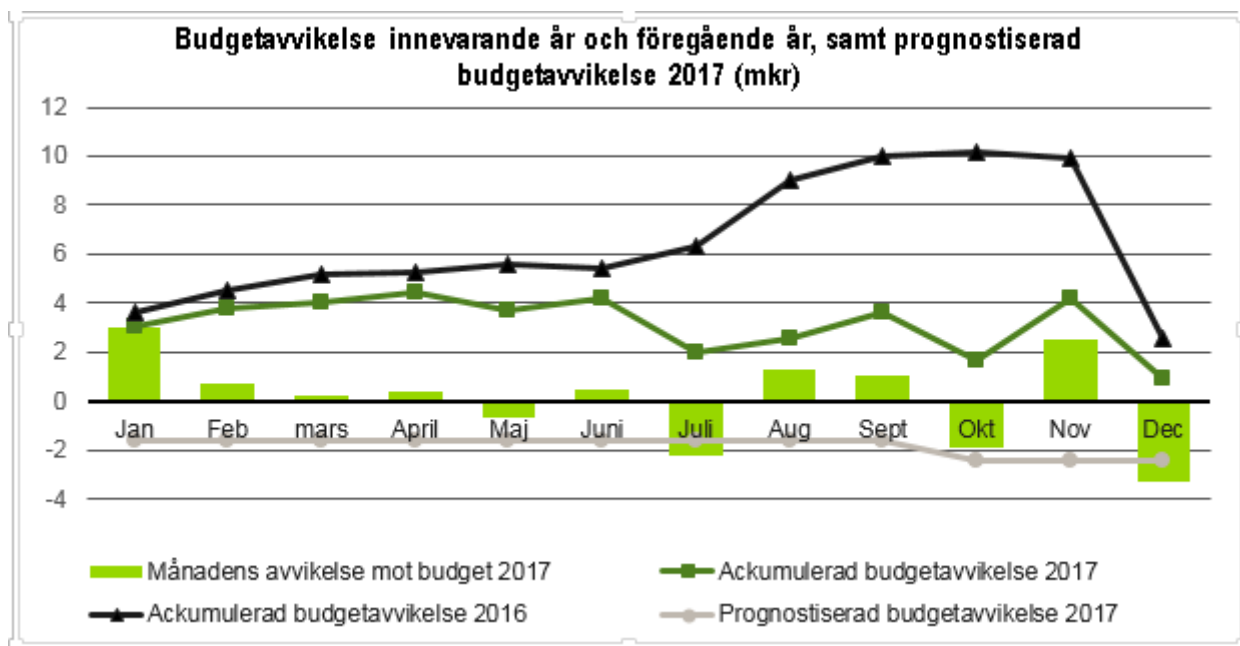

Bokslut december 2017

Område Vårdvalsnämnden (VVN/32/2017)

Sammanfattning

Vårdsnämnden har under året haft sex sammanträden. Utöver att ta del av hälsovalsbokslutet och andra uppföljningar har nämnden bland annat godkänt förfrågningsunderlagen för Hälsoval Region Jämtland 2018, vårdval medicinsk fotvård 2018 och vårdval allmäntandvård för barn och unga vuxna 2018. Priset för 2016-års hälsocentral gick till Brunflo hälsocentral och delades ut av Vårdsnämndens ordförande, David Adervall, vid regionfullmäktiges sammanträde i oktober. På uppdrag av regionfullmäktige har representanter från vårdsnämnden, regionstyrelsen och beställarenheten genomfört en omfattande översyn av hälsoval Region Jämtland Härjedalen inför 2019.

Verksamhet

Vårdsnämnden består av tre uppdrag:

- Vårdval
- Privata vårdgivare
- Beställartandvård

Primärvårdens resultat redovisas i ett separat hälsovalsbokslut. Vid sammanträdet i oktober genomfördes ett studiebesök vid Krokoms hälsocentral.

Måluppfyllelse

Samtliga målområden i vårdsnämnden har följts upp. Nämnden har inga produktionsmål i sin verksamhetsplan att följa upp sin verksamhet mot.

De av vårdsnämnden planerade åtgärder/uppdrag som finns i verksamhetsplanen är antingen påbörjade eller klara.

Ekonomiskt utfall

Vårdsnämndens resultat för 2017 landar på ett överskott motsvarande 0,9 miljoner kronor främst beroende på ej nyttjade medel inom beställartandvården.

Viktiga händelser under året

Hälsoval Region Jämtland Härjedalen

I mars/april genomfördes uppföljning av 2016 års verksamhet i form av besök från hälsovalskansliet hos respektive verksamhetschef.

Brunflo utsågs till 2016-års hälsocentral. Priset delades ut vid Regionfullmäktiges möte i oktober.

Inom hälsovalet verkar 19 regiondrivna enheter med 13 filialer samt 5 vårdenheter med 6 filialer i annan driftform.

Torvalla hälsomottagning ansökte i januari om att få starta egen vårdenhet vilket beviljades från 1 april 2017. I juli inkom en ansökan från Medinordab AB om att få starta vårdenhet i Östersund den 1 december 2017, vilket godkändes. Fjällhälsan i Hede har startat filialer i Ramundberget, Björnrike samt Tännaldalen och Svegs hälsocentral i Lofsdalen. Anpassningar för detta har genomförts, framförallt gällande IT stöd.

Fyra leverantörsträffar har ägt rum under året med fokus på innehåll i förfrågningsunderlag, hemsjukvård och nya lagen om utskrivningsklara, Asylhälsans uppdrag, Folkhälsan, statliga satsningar som påverkar primärvården samt utredning om "primärvård i förändring".

En omfattande översyn av hälsoval Region Jämtland Härjedalen inför 2019 har genomförts på uppdrag och i samverkan med politiken.

Från 2015 har medborgarna rätt att välja vilken hälsocentral/hälsocentral de vill i landet. Under 2017 har 153 personer från andra län valt att lista sig i Jämtlands län varav 66% från Västernorrlands län. 347 länsbor har under året valt en hälsocentral/vårdcentral i andra län varav drygt hälften valt Stockholms län.

Vårdval medicinsk fotvård

Totalt ingår 25 leverantörer i vårdvalet för medicinsk fotvård, samtliga kvinnor

Under 2017 har fyra fotvårdare sagt upp sitt avtal och två vårdgivare har ansökt om att få delta i vårdvalet.

Med anledning av att det kommit signaler om att det är svårt att få tider till fotvårdare, främst i Östersund, har under året informationsinsats genomförts via Facebook och i form av personliga vykort till utbildade fotvårdare.

Vårdval barn- och ungdomstandvård

Beställarenheten har avtal med regionens folktandvård samt 26 privata kliniker avseende barn och ungdomstandvård. Åldern för kostnadsfri tandvård för barn och unga höjdes 2017 från 3-19 år till 3-21år. Från 2018 höjs åldern till 22 år. Med anledning av ändrade åldrar beslutade vårdvalsnämnden i november att

byta namn på vårdvalet till "Vårdval allmäntandvård för barn och unga vuxna".

Länet har i december 2017 26 931 barn i åldrarna 3- 21år, varav 18 % valt privat vårdgivare.

Förändringar av systemstöd står i valda delar inför ett genomförande.

Reformerat tandvårdsstöd

Inom beställartandvården fortsätter arbetet med utveckling av IT-stöd, samverkan med kommunerna och att göra tandvårdsstödet mer känt.

Arbete pågår med att förbättra den uppsökande verksamheten tillsammans med folktandvårdens samordnare, träffar med kommunansvariga samt anpassning av utbildningsinsatser till förändrade förutsättningar.

Privata vårdgivare enligt LOL och LOF

Två sjukgymnaster/fysioterapeuter i Östersund har lagt ut sin etablering till försäljning varav en avbröts och den andra pågår fortfarande.

I slutet av 2016 och början har 2017 har fem fysioterapeuter inom nationella taxan och fem inom hälsovalet deltagit i en fördjupad uppföljning. Uppföljningen resulterade i att en vårdgivare verksam enligt LOF och en vårdgivare inom hälsovalet anmäldes till IVO för bristande journalföring.

Under inledningen av året byttes systemstöd för ersättning till privata vårdgivare.

Privata vårdgivare enligt LOU

Avtalet med Idrottsmedicinska mottagning förlängdes till och med 2018 medan naprapaternas avtal avslutades vid årsskiftet.

Övrigt

Under perioden har vårdvalsnämnden haft sex sammanträden med stöd från beställarenheten.

Tjänstemän och politiker från Region Västernorrland med ansvar för vårdval genomförde ett studiebesök en dag i maj för information om våra vårdval

Ändring av frikortsrutiner och utomlänsfakturering för besök hos de privata vårdgivare som regionen har avtal med har lett till en ökad arbetsbelastning på beställarenheten.

Flera statliga satsningar som påverkar primärvården har engagerat beställarenheten exempelvis utveckling av nationellt kunskapsstöd och införande av analysverktyg för bättre uppföljning.

Ärenden under 2017

Vårdvalsnämnden har haft sex sammanträden under perioden.

➤ Ärenden som hanterats

- Årsbokslut 2016 vårdvalsnämnd (VVN/30/2016)
- Revidering av vårdvalsnämndens verksamhetsplan (VVN/20/2016)
- Svar på motion från Elin Hoffner (V) om medicinsk fotvård (VVN/28/2016)
- Årsbokslut 2016 Hälsoval Region Jämtland Härjedalen (VVN/2/2017)
- Inkomna handlingar (VVN/31/2016)
- Delegationsbeslut (VVN/32/2016)
- Förfrågningsunderlag Hälsoval Region Jämtland Härjedalen 2018 (VVN/6/2017)
- Förfrågningsunderlag vårdval medicinsk fotvård 2018 (VVN/8/2017)
- Förfrågningsunderlag vårdval barn och ungdomsvård 2018 (VVN/9/2017)
- Granskning av sjukgymnaster/fysioterapeuter 2016/2017 (VVN/10/2017)
- Fördelning av extra statsbidrag för flyktningmottagandet 2017 (VVN/11/2017)
- Uppföljning vårdvalsnämndens internkontrollplan 2017 (VVN/13/2017)
- Omdisponering av budget för privata vårdgivare (VVN/19/2016)
- Avtal idrottsmedicinsk mottagning och naprapater (VVN/18/2017)
- Tertialrapport per 2017-04 Vårdvalsnämnden (VVN/19/2017)
- Delårsbokslut vårdvalsnämnd per 2017-08 VVN(20/2017)
- Sammanträdesdatum 2018 (VVN/21/2017)
- Val av representanter för översyn av förfrågningsunderlag Hälsoval 2019 (VVN/23/2017)
- Direktiv för översyn av förfrågningsunderlag Hälsoval 2019 (VVN/25/2017)
- Komplettering förfrågningsunderlag Hälsoval Region Jämtland Härjedalen 2018 (VVN/6/2017)
- Komplettering vårdval allmäntandvård för barn och ungdomar 2018 (VVN/9/2017)
- Komplettering/justering vårdval medicinsk fotvård 2018 (VVN/8/2017)
- Vårdvalsnämndens verksamhetsplan 2018 (VVN/26/2017)

- Rapport vårdvalsnämndens internkontrollplan 2017 (VVN/28/2017)
- Vårdvalsnämndens internkontrollplan 2018(VVN/29/2017)

➤ Uppföljning

- Höjda patientavgifter
- Beställd barn-och ungdomsvård
- Nationella taxan – ersättningsetablering
- Hälsoval 2016
- Resultat hälso- och sjukvårdsbarometern
- Uppföljning barnhälsovård
- Uppföljning mödravård
- Uppföljning vårdvalsnämndens verksamhetsplan 2017

➤ Informationer – dialoger - studiebesök

- Beställartandvård
- Smittskyddsenshet
- Patientnämnd
- Bemanningsprojektet
- Kreativa teamet
- Hälsorum Offerdal
- Samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
- Prehospitalt projekt
- Digitalisering i vården
- Statliga nationella satsningar inom primärvården
- Studiebesök hälsocentralen Krokomb
- Mobila Närvårdsteamet
- Samordnad utveckling för god och nära vård.

Ekonomi

Ekonomiskt utfall jämfört med budget och fg år

Period 2017-12

Område 410 RR-kod 11-80

RR	Ack utfall	Ack budget	Bud-Utf Diff	Ack utfall fg år	Ack utf- Ack fg år Diff	Utf ack - Ack fg år %	Årsprogn	Årsbudget	Årsbudget- Årsprogn Diff
Patientavgifter/tandvård	1	0	1	0	1	0	0	0	0
Kommuner o landsting	674	0	674	1 031	-357	-35	0	0	0
Tjänster,material,varor	198	0	198	198	0	0	0	0	0
Bidrag	100 859	11 418	89 441	74 143	26 715	36	11 418	11 418	0
Övriga intäkter	134	0	134	1	134	19 157	0	0	0
Summa Intäkter	101 865	11 418	90 447	75 372	26 493	35	11 418	11 418	0
Lönekostnader	-483	0	-483	-543	60	-11	0	0	0
Övr personalkostnader	-68	0	-68	-155	88	-56	0	0	0
Summa Personalkostnader	-551	0	-551	-698	148	-21	0	0	0
Köpt vård	-685 394	-602 665	-82 729	-662 532	-22 863	3	-603 464	-602 665	-800
Med diagnostik samt övr tjänst	-12 911	-12 564	-348	-11 150	-1 762	16	-14 164	-12 564	-1 600
Läkemedel	-14 592	-15 777	1 185	-14 042	-550	4	-15 777	-15 777	0
Övr verksamhetsnära kostn	-46 170	-40 445	-5 725	-41 753	-4 417	11	-40 445	-40 445	0
Summa Verksamhetsnära kostnader	-759 068	-671 450	-87 618	-729 477	-29 591	4	-673 850	-671 450	-2 400
Lokaler,el,utrustning,rep	-16	0	-16	-18	2	-13	0	0	0
Transporter,resor	-1	0	-1	0	-1	0	0	0	0
Sjukresor	-277	-331	54	-358	81	-23	-331	-331	0
Tjänsteresor, logi	-19	0	-19	-24	5	-20	0	0	0
Övrigt	-1 379	0	-1 379	-959	-419	44	0	0	0
Summa Övriga kostnader	-1 692	-331	-1 361	-1 360	-331	24	-331	-331	0
Summa Kostnader	-761 310	-671 781	-89 529	-731 536	-29 775	4	-674 181	-671 781	-2 400
Summa Verksamhetens nettokostnad	-659 445	-660 363	918	-656 163	-3 282	1	-662 763	-660 363	-2 400
RESULTAT	-659 445	-660 363	918	-656 163	-3 282	1	-662 763	-660 363	-2 400

Analysera årets utfall och redogör för anledningen till ev. avvikelser mot lagd årsprognos:

Orsak till avvikelser gentemot prognos avseende tandvård är att vårdgivarna inte fakturerar jämnt över året.

Uppföljning av utfall resultatförbättrande åtgärder:

Då vårdvalsnämnden får budget och ersättning utifrån tecknade avtal ingår inga resultatförbättrande åtgärder.

Kommentarer ekonomiskt utfall per enhet:

Kostnadsställe 7037 hälsoval, resulterar i ett överskott på cirka en halv miljon kronor beroende på överskott av momsintäkt.
Kostnadsställe 7055 privata vårdgivare, underskottet på 1 miljon kronor beror på felaktig budget avseende momsintäkt.
Kostnadsställe 7056 beställartandvård beror överskottet främst på att tandvårdsreformen i vissa delar fortfarande är okänt.

Utfall på resp kostnadsställe	Utfall ack/ack budget	Ack budget/utfall ack föregående år	Senaste årsprognos
7037 Hälsoval kapitering	0,5	0,1	-0,8
7055 Privata vårdgivare	-1,0	0,6	0
7056 Beställartandvård	1,4	1,9	-1,6
	0,9	2,6	-2,4

	= aktivitet ej påbörjad
	= aktivitet påbörjad
	= aktivitet klar

Uppföljning av verksamhetsmålen

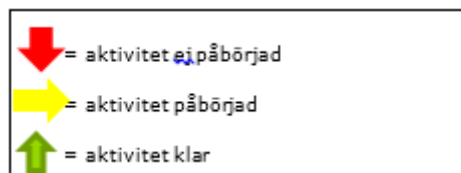
Samhälle

Strategiska mål: Stimulera så att innovativa och framtidsinriktade idéer blir färdiga produkter och tjänster genom bra stöd, god beredskap och snabb hantering. Integration genomsyrar hela det regionala utvecklingsarbetet. Regionen har en ökad inflyttning med fler i arbete och ökat företagande. Minska sjukskrivningar. Förbättrad psykisk hälsa. Hälsöfrämjande och trygga levnadsvillkor och samordnad hälso- och sjukvård för minskade sjukskrivningstal.

Uppföljning av Vårdvalsnämndens verksamhetsplan

SAMHÄLLE	Utfall 2017	Kommentar
Stimulera så att innovativa och framtidsinriktade idéer blir färdiga produkter och tjänster genom bra stöd, god beredskap och snabb hantering		
Stimulera innovationsutveckling hos hälsovalsaktörerna.		Förslag har funnits på stimulanspeng
Integration genomsyrar hela det regionala utvecklingsarbetet		
Följa upp hur vårdgivarna inom hälsovalet tar tillvara på kompetens som synliggörs och bereder möjlighet till anställning.		Följs årligen i hälsovalsbokslut
Jämtland Härjedalen har en ökad inflyttning med fler i arbete och ökat företagande.		
Säkerställa att medborgarna får tillgång till likvärdig vård och känner trygghet. Viktigt vid planerande av vårdens utveckling och i samverkan med kommunerna.		Ständigt pågående
Följa utvecklingen för vårdgivarna i gränstrakter och turistorter kring hur de arbetar för att bli attraktiva för utomlänspatienter		Arbete pågår med att bli attraktiva för alla patienter
Förbättrad psykisk hälsa		
Följa utvecklingen av behandlingsmetoder och distansoberoende teknik för behandling och förebyggande arbete inom psykisk hälsa		Ingår i den statliga satsningen
Följa upp handlingsplanen för den statliga satsningen om psykisk hälsa		Fått redovisning
Hälsöfrämjande och trygga levnadsvillkor och samordnad hälso- och sjukvård för minskade sjukskrivningstal		
Ge information om vårdvalen till medborgarna på olika sätt så att de blir mer kända.		Kommunikationsplan upprättad
Följa upp tillgängligheten		Görs månadsvis
Inför regionfullmäktiges sammanträde i juni anpassa ett förfrågningsunderlag för hälsoval, barn- och ungdomstandvård och medicinsk fotvård 2018 med utgångspunkt från strategiska mål i regionplanen.		
Arbeta för jämlik tandhälsa i länet och tillgodose särskilt utsattas behov av tandvård tex bedömningstandvård och nödvändig tandvård.		Haft dialog med folktandvård och andra hälso- och sjukvårdsaktörer
Öka kunskapen hos länets medborgare om det reformerade tandvårdsstödet.		Via tandläkare och andra aktörer
Följa utvecklingen av sjuktagen i länet.		
Medverka och bevaka frågor som rör arbetet med samverkan i norra regionen		

Patient

Strategiska mål: Patientsäker jämlik och jämställd vård av god kvalitet efter behov. Region Jämtland Härjedalens vård ska så långt som möjligt ges i hemmet eller så nära hemmet som möjligt. Fördjupat samarbete med kommunerna avseende barn, unga, äldre och utsatta grupper. Bättre bemötande och anpassad kommunikation på patientens villkor. Ökat patientinflytande.

Uppföljning av Vårdvalsnämndens verksamhetsplan

Patientsäker jämlik och jämställd vård av god kvalitet efter behov.	Utfall 2017	Kommentar
Följa upp hälsovalet 2016 med fokus på kontinuitet och om primärvården är jämlik och jämställd i länet.		
Se över tilläggsuppdraget för folkhälsoinsatser inför 2018.		
Utveckla vårdvalen så att de motsvarar befolkningens behov.		Resultat av mätning 2017 ej klart
Följa utvecklingen gällande standardiserade vårdförlopp för cancer.		
I syfte att kunna ge bättre och snabbare vård för personer med psykisk ohälsa, följa upp hur samverkan mellan specialiserad psykiatri, psykosociala enheter inom primärvård och andra samhällsaktörer utvecklas		Handlingsplan finns
Följa upp vårdvalet för barntandvård så att vårdvalet för barntandvården kan utformas så att den blir likvärdig i hela länet och har hög kvalitet.		
I det förebyggande arbetet följa hur barn med risk för sämre tandhälsa fångas upp.		Utveckling av IT stöd pågår
Följa upp vårdvalet för medicinsk fotvård utifrån om den utmärks av kvalitet, lättillgänglighet, kontinuitet, professionellt bemötande och god service.		Ingen patientenkät genomförd
Tillsammans med regionstyrelsen genomföra strategiska upphandlingar av privata vårdgivare där de kan komplettera vården som bedrivs i egen regi		
Den vård som är möjlig ska ges i hemmet eller så nära hemmet som möjligt.		
Följa specialiserade vårdens utveckling av vård i hemmet tillsammans med primärvård och kommunerna.		Information om mobila närvårdsteamet
Följa utveckling gällande distansoberoende metoder och arbetssätt då mer vård ska utföras i eller nära hemmet.		
Fördjupat samarbete med kommunerna avseende barn, unga, äldre och utsatta grupper.		
Följa upp hur hälsovalsaktörerna arbetar utifrån Region Jämtland Härjedalens övergripande mål med gemensamt agerande när det gäller barn, unga, äldre och andra utsatta grupper.		
Följa utveckling av familjecentraler, elevhälsa och ungdomsmottagningar.		
Följa arbetet med hur onödiga inläggningar undviks		
Bra bemötande och anpassad kommunikation på patientens villkor.		
Följa upp hur hälsovalsaktörerna arbetar utifrån Region Jämtland Härjedalens övergripande mål med lättillgänglig, tydlig och anpassad information till olika målgruppers förutsättningar.		Pågår
Analysa behov av anpassad kommunikation och kommunikation kring vårdvalsmöjligheter.		Pågår
Ökat patientinflytande.		
Följa upp hur hälsovalsaktörerna arbetar med att tillvarata kunskaper och synpunkter, till exempel genom brukarråd.		Görs i hälsovalsbolslut

Verksamhetsresultat

	= aktivitet ej påbörjad
	= aktivitet påbörjad
	= aktivitet klar

Strategiska mål: God ekonomisk hushållning. Långsiktig hållbar verksamhet. Effektiva processer.

Uppföljning av Vårdvalsnämndens verksamhetsplan

God ekonomisk hushållning med solidarisk fördelning	Utfall 2017	Kommentar
Vårdvalssystemens ersättningsmodeller ska utformas så att de får en tydligare styrförmåga som leder till tillgänglig, likvärdig vård som arbetar aktivt med ständiga förbättringar, forskning, utveckling och innovationer.		
Vid utformning av Hälsovalets regelverk och ersättningsmodell ska dialog med regionstyrelsens utskott för ekonomi ske för att tillsammans analysera ekonomiska konsekvenser.		
Granska privata vårdgivare som arbetar enligt nationella taxan ur ett patientsäkerhets- och ekonomiskt perspektiv. Syftet är, dels att se om vårdgivaren lever upp till de krav som ställs i patientdatalagen, dels att se om regionen betalar ut rätt ersättning till vårdgivarna.		
Granska fysioterapeuter som arbetar inom hälsovalet med syfte att se om vårdgivare lever upp till de krav som ställs i patientdatalagen.		
Långsiktig hållbar verksamhet		
Följa upp och stimulera hälsovalsaktörerna att nyttja och utveckla distansoberoende tekniska lösningar.		Uppföljning genomförd
Beredskap för eventuell regionbildning		Ej aktuellt
Effektiva processer		
De vårdval som regionen har ska vara tydliga och stödja utveckling av effektiva processer mellan olika vårdgivare och olika vårdhuvudmän.		
De vårdvalssystem som regionen har ska löpande följas upp och kraven och resultaten ska utvärderas.		
Utveckla den upphandlade vården i samarbete med regionstyrelsen.		
Utveckla avtalsrelationen med folktandvården och länets kommuner när det gäller uppsökande tandvård och nödvändig tandvård.		Dialog påbörjad
Följa upp hur "program med mål och riktlinjer för privata utförare" som tagits fram under mandatperioden fungerar.		Utkast finns
Följa upp hur vårdgivarna arbetar utifrån Region Jämtland Härjedalens fokuseringar i arbetet med effektiva processer i fråga om tillgänglighet, patientsäkerhet, kvalitet, jämlikhet och jämställdhet samt minskade sjukskrivningar.		Görs i årliga verksamhetsberättelser
Följa upp resultat och användande av riktade statsbidrag som rör verksamheter inom vårdvalsnämnden.		

Produktion

Köpt vård privata vårdgivare	Utfall 2015	Utfall 2016	Utfall 2017	Procentuell förändring 2016 jmf 2017
Läkarbesök	2 880	2 085	433	-79%
Sjukgymnastbesök	43 820	40 927	38 500	- 6%
Naprapatbesök	2 492	2 477	2 456	
Patienter som fått nödvändig tandvård	1 817	1 743	1 804	3%
Patienter som fått tandvård som led i sjukdomsbehandling	379	448	429	- 4%
Antal som fått uppsökande tandvård	1 438	1 415	1 298	- 8%
Antal barn som valt privattandläkare	3 807	4 483	4 930	10%
Tandvård för personer med stora behov pga långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning	122	134	145	8%

Kommentarer till produktionen:

Från 2017 kvarstår enbart läkaravtal för Idrottsmedicinsk mottagning.

Minskning av sjukgymnastbesöken beror främst på ersättning inom ett annat arvode som gör att mottagningstiden per patient blir längre.

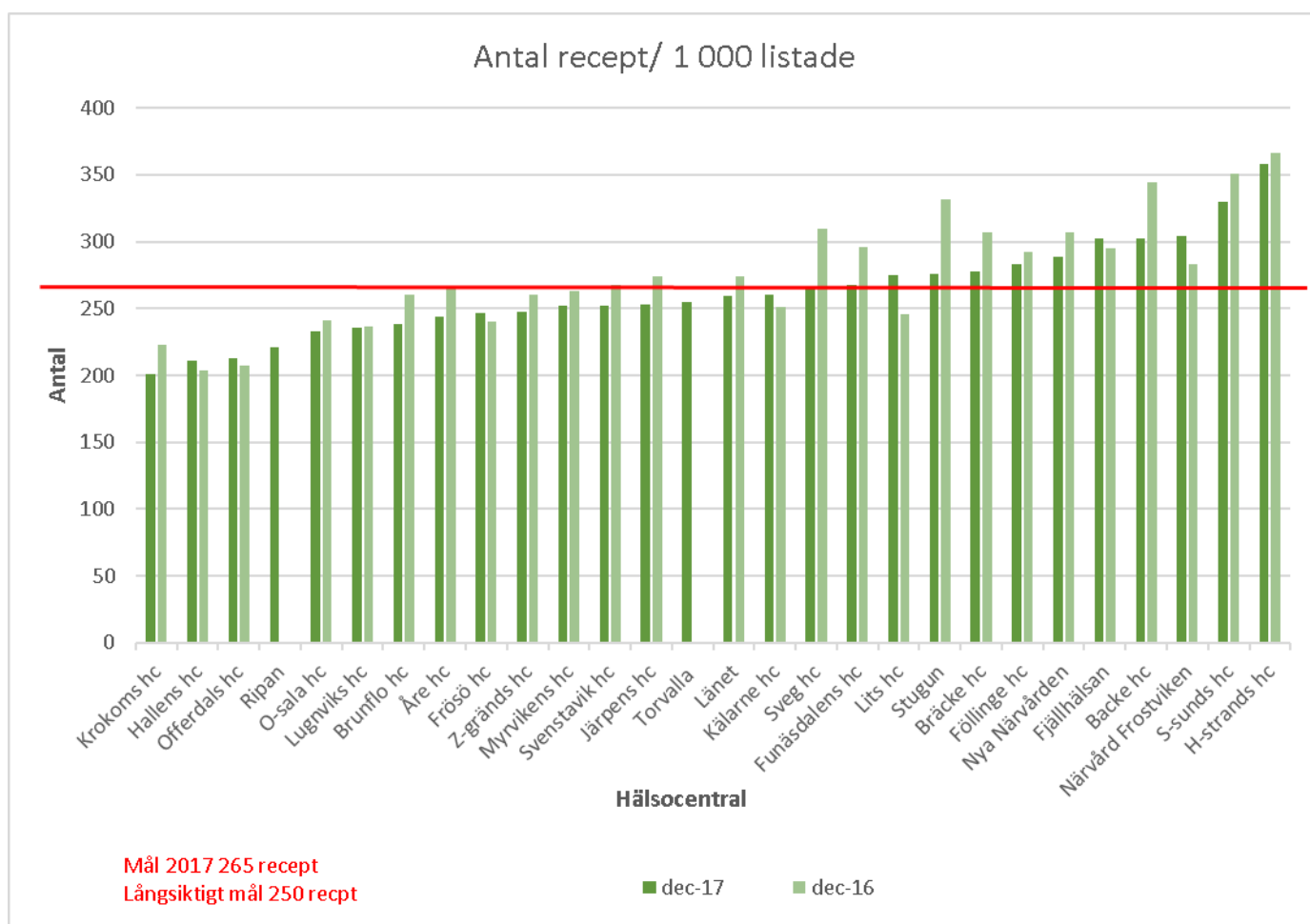
Ålder för kostnadsfri barn- och ungdomstandvård är från 2017 höjd till 21 år

Fel! Ogiltig länk.Fel! Ogiltig länk.

Torvalla hälsocentral blev egen vårdenhet från 1 april 2017 men av tekniska skäl har det under 2017 inte gått att få fram statistik för 7:an i vårdgarantin.

HC Ripan startade sin verksamhet 1 december 2017 och någon tillförlitlig mätning av telefon finns inte att tillgå för december månad.

Receptförskrivning av antibiotika i länet

Nationella satsningar och särskilda stadsbidrag

De nationella satsningar som påverkat verksamhet inom vårdvalsnämnden och då främst primärvård är insatser för psykisk hälsa, insatser för att förbättra vården med kroniska sjukdomar, förlossningsvård och kvinnors hälsa standardiserade vårdförlopp för cancer extra flyktingbidrag samt "professionsmiljard".